

Sayı :30824082-610-11629812
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

29 Ocak 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat DEMİRER
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

7/19426 - 19427 GK 51

7/19604 - 19606 GK 53

7/19903 - 19904 GK 59

7/20030 - 20031 GK 62

7/20153 - 20155 GK 64

7/20351 GK 66

7/20353 GK 66

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN SERKAN SARI'NIN
TBMM 7/20031 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

- 1) İthal edilen plastik atıkların geri dönüşüm işlemleri ve çevresel etkilerini hangi yöntemlerle nasıl denetliyorsunuz?
- 2) Uygunsuz şekilde depolanan, yakılan veya çevreye atılan plastik atıklarla ilgili iddialar doğrultusunda Bakanlığımızın yürüttüğü denetimlerin sonuçları nelerdir?
- 3) Plastik atık ithalatının çevreye ve halk sağlığına olumsuz etkilerini azaltmaya yönelik Bakanlığımızın yürüttüğü çalışmalar nelerdir?
- 4) Çöp yakma veya uygunsuz atık depolama nedeniyle hava, toprak ve su kirliliğinin artmasına karşı hangi önlemler alınmaktadır?
- 5) Türkiye'nin mevcut geri dönüşüm kapasitesi nedir ve bu kapasitenin artırılması için hangi çalışmalar yürütülmektedir?
- 6) Yerel plastik atıkların daha fazla geri dönüştürülmesi ve ithalatın azaltılması amacıyla Bakanlığımızın teşvik ettiği politikalar nelerdir?
- 7) Türkiye'nin plastik atık ithalatına ilişkin uluslararası uyumu hangi düzeydedir?
- 8) Plastik atık ithalatında daha sıkı düzenlemeler getirilmesi ve çevre dostu alternatiflerin teşvik edilmesi yönünde herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır?
- 9) Avrupa Birliği ülkeleri ile yapılan plastik atık ticaretinde, çevresel zararların azaltılması ve sürdürülebilir bir sistem oluşturulması için hangi çalışmaları yapıyorsunuz?

CEVAPLAR

Plastik atık ithalat rakamları alınan tedbirler sayesinde her geçen gün gerilemektedir. Çoğunlukla Avrupa ülkelerinden olmakla birlikte dünyanın muhtelif ülkelerinden atık ithalatı yapılmakta olup, gümrüklerde ve tesislerde yapılan sıkı denetimler sayesinde 2024 yılında da temiz ve geri dönüşüm verimi yüksek plastik atıkların ithalatına müsaade edilmektedir. Ülkemizde tehlikesiz atık ithalat işlemleri Ticaret Bakanlığı tarafından her yıl yayımlanan Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliğine göre yürütülmektedir. 2021 yılı itibariyle karışık türde plastiklerin ithalatı yasaklanmıştır. Mezkûr mevzuat kapsamında atık plastik haricinde geri dönüşüm yapılmak üzere metal hurda, atık kâğıt, atık cam, tekstil atıkları vb. gibi atık çeşitleri de ithal edilip ekonomik değere haiz ürünler elde edilmektedir. Türkiye'de faaliyet gösteren geri dönüşüm tesislerini Bakanlığımız çevre izinleri portalı olan Entegre Çevre Bilgi Sisteminde (e-izin) yer alan <https://eizin.cevre.gov.tr/Rapor/BelgeArama.aspx> linkten sorgulama yapılabilmektedir.

Aynı zamanda yapılan mevzuat düzenlemeleri ile 2021 yılı başında karışık türde plastiklerin ithalatı yasaklanmıştır. Bununla birlikte; plastik atık gruplarının ithalatını yapacak tesislere ek kriterler getirilmiş olup, plastik atık ithalatı yapan geri kazanım tesislerine çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla mali teminat zorunluluğu, ilave belgelendirme kriterleri ve tesis kriterleri getirilmiş, ithal edilecek atıkların gümrükten tesise varıncaya kadarki süreç mobil atık taşıma sistemi (MoTAT) ile takip edilmeye başlanmıştır. Ayrıca, ithal edilecek plastik atıklardaki kontaminasyon % 1 ile sınırlandırılmıştır.

Bakanlığımız tarafından yürütülen Sıfır Atık projesinin yaygınlaşması ile kaynağında ayrıştırılmış atıkların ve iç piyasa toplama oranlarının artmasıyla atık ithalatının azaltılması, aynı zamanda bu proje kapsamında yapılan faaliyetlerle farkındalığın artırılması hedeflenmektedir. İthalatı yapılmak istenen atıklar gümrük işlemleri başlamadan önce sınır gümrüğünden bulunan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerimizin uzman personellerince atığın uygunluk denetimi yapılmaktadır. Uygun bulunmayan atıkların ithalatına izin verilmeyerek mahrece iade işlemleri başlatılmaktadır. Aynı zamanda çevre mevzuatı kapsamında ithalata tabi olan atıkların, Türkiye sınırlarına girmeden önce ilgili gümrük

noktalarındaki kontrol ve incelemeler ile ülke sınırları içerisine girdikten sonraki taşıma ve geri kazanım faaliyetlerine ilişkin denetim ve incelemeler Bakanlığımız ve İl Müdürlüklerimiz tarafından yapılmaktadır.

2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılan mer'i mevzuat hükümleri uyarınca, gerek geri kazanım yapılması amacıyla verilen ithalat izni kapsamında ülkeye girişine izin verilen atıkların gerekse de ülke içindeki diğer atıkların toplanması, taşınması ve geri kazanımı ile prosesin kaçınılmaz sonucu olarak ortaya çıkan bakiye atıkların işlenmesine kadar olan tüm atık yönetimine ilişkin süreçte; söz konusu atık işleme tesisleri, atıkların Türkiye gümrük bölgesine gireceği ihtisas (sınır) gümrük kontrol noktalarında incelemeler başta olmak üzere Bakanlığımız ve 81 İl Müdürlüğümüzde görevli denetim elemanları tarafından ani, şikâyet veya planlı denetim programları kapsamında sürekli denetlenmekte ve izlenmektedir. Ayrıca liman gümrük sahasından giren plastik atıklar, Bakanlığımız Atık Yönetim Uygulaması (ATYÖN) / Mobil Araç Takip Sistemi (MoTAT) sistemi ile tesise kadar takip edilmektedir. Yapılan kontrol ve incelemeler neticesinde; ithalatı uygun bulunmayan atıklara onay verilmemekte olup kota aşımı yaptığı, mevzuata aykırı bir şekilde geri kazanım faaliyeti gerçekleştirdiği veya uygunsuz olarak atık döktüğü tespit edilen tüm gerçek veya tüzel kişiliği haiz tesislere ve şahıslara Çevre Kanununun ilgili maddeleri gereğince idari yaptırımlar uygulanmakta, Geçici Faaliyet Belgesi / Çevre İzin ve Lisans Belgesi ve bu belgeye esas olarak ithalat yapmasına izin verilen Atık İthalatçısı Kayıt Belgesi iptali yapılarak faaliyetten men kararı verilmekte ve ithalata uygun olmadığı tespit edilen atıklara ilişkin "Mahrece İade Kararı" alınarak ilgili ülkeye geri gönderilmesi sağlanmaktadır.

Bununla beraber, çevreyi kirlettiği tespit edilen işletmeler / kişiler hakkında Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uyarınca Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulmaktadır. Ayrıca 2872 sayılı Çevre Kanununun 3 üncü maddesinin (g) bendinde yer alan 'Kirleten Öder' prensibi çerçevesinde, kirliliğe sebebiyet verenler tarafından atıkların kaldırılarak Bakanlığımızca lisanslandırılmış tesislerde mevzuata uygun olarak işlenmesi ve atık dökülen bölgenin temizlettirilerek doğal haline getirilmesi sağlanmaktadır. Bu kapsamda 01.01.2021 tarihinden günümüze dek Türkiye genelinde "Atık Bertaraf ve Geri Dönüşüm Tesisleri"ne yönelik 29.126 denetim yapılmış, 1.898 adet idari yaptırımda 913.294.128,02 TL para cezası uygulanmış ve 227 tesiste durdurma işlemi yapılmıştır.